A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2007. június 7. *

A C-76/06. P. sz. ügyben,

a **Britannia Alloys & Chemicals Ltd** (székhelye: Gravesend [Egyesült Királyság], képviselik: S. Mobley és M. Commons solicitors)

fellebbezőnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2006. február 7-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: F. Castillo de la Torre, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxemburg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: angol.

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, Juhász E., R. Silva de Lapuerta (előadó), G. Arestis és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2007. március 1-jei tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A Britannia Alloys & Chemicals Ltd (a továbbiakban: Britannia) fellebbezésében egyrészt az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróság T-33/02. sz., Britannia Alloys & Chemicals kontra Bizottság ügyben 2005. november 29-én hozott ítéletének (EBHT 2005., II-4973. o.) (a továbbiakban: megtámadott ítélet) – amelyben az Elsőfokú Bíróság elutasította az EK 81. cikk és az EGT Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/E-1/37.027 „cink-foszfát"-ügy) 2001.

december 11-én hozott 2003/437/EK bizottsági határozat (HL 2003. L 153., 1. o., a továbbiakban: vitatott határozat) ellen indított keresetet – megsemmisítését, másrészt a fenti határozat 3. cikke fellebbezőt érintő részének megsemmisítését kéri.

Jogi háttér

A 17. rendelet

2 Az [EK 81. cikk] és [EK 82. cikk] végrehajtásáról szóló, 1962. február 6-i 17. (első) tanácsi rendelet (HL 1962. 13., 204. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 3. o.) 15. cikke ekképpen rendelkezik:

„(1) A Bizottság határozattal 100-tól 5000 elszámolási egységig terjedő összegű bírságot szabhat ki a vállalkozásokra vagy a vállalkozások társulásaira, ha szándékosan vagy gondatlanságból:

[...]

b) a 11. cikk (3) vagy (5) bekezdése vagy a 12. cikk szerinti kérésre helytelen információt szolgáltatnak [...]

[...]

(2) A Bizottság határozattal 1 000-től 1 000 000 elszámolási egységig terjedő, vagy annál nagyobb összegű bírságot szabhat ki a vállalkozásokra vagy a vállalkozások társulásaira, de a bírság mértéke nem haladhatja meg a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások megelőző éves üzleti forgalmának 10%-át, ha a vállalkozások szándékosan vagy gondatlanságból:

a) megsértik a Szerződés [81.] cikkének (1) bekezdését vagy [82.] cikkét [...]

[...]

A bírság összegének megállapításakor a jogsértés súlyát és időtartamát is figyelembe kell venni.

[...]"

Az iránymutatás

3 A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló bizottsági iránymutatás (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o.; a továbbiakban: bírságkiszabási iránymutatás) preambulumában előírja:

„Az [iránymutatás által] felvázolt elveknek biztosítaniuk kell, hogy a Bizottság határozatai a vállalkozások és a Bíróság előtt átláthatóak és pártatlanok legyenek,

ugyanakkor fenn kell tartaniuk a vonatkozó jogszabályok alapján a bírságok kiszabása tekintetében az összforgalom 10%-ának korlátain belül a Bizottságra ruházott mérlegelési jogkört. E mérlegelésnek azonban egységes és megkülönböztetéstől mentes, a versenyszabályok megsértésének büntetése terén kitűzött célokkal összhangban álló politikát kell követnie.

A bírság összegének meghatározásánál alkalmazandó új módszer – amelyik a súlyosító, illetve az enyhítő körülmények figyelembevételével megfelelően növelt, illetve csökkentett alapösszegből indul ki – a következő szabályokat követi."

A jogvita alapját képező tényállás

4 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 1–10. pontjában a közvetkezőképpen foglalta össze az előtte folyó jogvita alapját képező tényállását:

„1 Az angol jog alapján létrehozott Britannia [...] az ausztrál jog alapján létrehozott M. I. M. Holdings Ltd társaság (a továbbiakban: MIM) leányvállalata. 1993 októberében a Pasminco Europe (ISC Alloys) Ltd eladta a cinkágazathoz tartozó tevékenységét a MIM-nek, amely azt átruházta a Britanniára. Ez utóbbi vállalkozás cinkalapú termékeket, köztük cink-foszfátot gyártott és értékesített. 1997 márciusában a Britannia vezetése által létrehozott független gazdasági társaság, a Trident Alloys Ltd (a továbbiakban: Trident) megszerezte a Britannia

cinküzletágát 14 359 072 angol fontért (GBP). Az utóbbi vállalkozás továbbra is létezik, mint a MIM leányvállalata, de minden üzleti tevékenységét beszüntette, és így nincsen forgalma.

2 Bár a kémiai összetételük kissé eltérő lehet, a cink-ortofoszfátok homogén vegyi termékek, amelyeket általában az általános „cink-foszfát" elnevezéssel illetnek. A cink-foszfátot, amelyet cink-oxidból és foszforsavból állítanak elő, gyakran használják a festékiparban korróziógátló ásványi pigmentként. A vegyületet vagy standard, vagy módosított, másképpen „aktivált" cink-foszfátként forgalmazzák a piacon.

3 2001-ben a cink-foszfát világpiacának legnagyobb részét az alábbi öt európai gyártó uralta: a Dr. Hans Heubach GmbH & Co. KG (a továbbiakban: Heubach), a James M. Brown Ltd (a továbbiakban: James Brown), Société nouvelle des couleurs zinciques SA (a továbbiakban: SNCZ), Trident (korábbi nevén a Britannia) és a Union Pigments AS (korábban Waardals AS, a továbbiakban: Union Pigments).

4 1998. május 13-án és 14-én a Bizottság egyidejűleg és előzetes értesítés nélkül a Heubach, az SNCZ és a Trident telephelyein vizsgálatot folytatott a [...] 17. tanácsi rendelet [...] 14. cikkének (2) bekezdése alapján [...].

5 2001. december 11-én a Bizottság elfogadta a [vitatott] határozatot [...] A jelen ítélet az érintett vállalkozásokkal közölt és a keresethez csatolt [a vitatott határozat] határozatot veszi figyelembe [...].

6 A Bizottság [vitatott] határozatban megállapította, hogy a Britannia (1997. március 15-ét követően Trident), a Heubach, a James Brown, az SNCZ és a Union Pigments 1994. március 24. és 1998. május 13. között kartellben vettek részt. A kartell a standard cink-foszfátra korlátozódott. A kartell résztvevői először megállapodtak a piac felosztásában, és a termelőkkel szemben eladási kvótákat határoztak meg. Másodszor, minden találkozón rögzítették „az alsó" vagy „ajánlott" árat, amelyet általában tiszteletben tartottak. Harmadszor, bizonyos mértékben elosztották a vevőket.

7 A vitatott határozat rendelkező része az alábbiakat tartalmazza:

»*Első cikk*

A Britannia [...], [...] a Hans Heubach [...], a James [...] Brown [...], [az SNCZ], a Trident [...] és a [Union Pigments] megsértették az EK-Szerződés 81. cikkének (1) bekezdését és az EGT-Megállapodás 53. cikkének (1) bekezdését azzal, hogy folytatólagos megállapodásban, illetve összehangolt magatartásban vettek részt a cink-foszfát-ágazatban.

A jogsértés időtartama a következő volt:

[...]

b) a Britannia [...] esetében: 1994. március 24-től 1997. március 15-ig;

[...]

3. cikk

A Bizottság a következő bírságokat szabja ki az 1. cikkben említett jogsértések miatt:

a) Britannia [...]: 3,37 millió euró;

b) [...] Heubach [...]: 3,78 millió euró;

c) James [...] Brown [...]: 940 000 euró;

d) [SNCZ]: 1,53 millió euró;

e) Trident [...]: 1,98 millió euró;

f) [Union Pigments]: 350 000 euró.

[...]«

8 A bírságok összegének kiszámítása során a Bizottság a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatásban (HL 1998. C 9., 3. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o., a továbbiakban: a „bírságkiszabási iránymutatás") és az 1996. július 18-i engedékenységi közleményben meghatározott módszert alkalmazta.

9 A Bizottság mindenekelőtt megállapította, hogy a felperes tekintetében a bírság megfelelő alapösszege 3,75 millió euró (a [vitatott] határozat indokolásának 313. [pontja]). Ezután a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése szerinti korlát megállapítása következett, amelyet az egyes vállalkozásokra kiszabott bírság nem haladhat meg. A fenti rendelkezés szerinti, a megelőző üzleti év forgalma 10%-ának megfelelő korlát megállapítása céljából a Bizottság a felperes vonatkozásában »az 1996. június 30-ával végződő üzleti év világméretű forgalmát vette figyelembe, amely a legutolsó, rendes üzleti tevékenység folytatására vonatkozó rendelkezésre álló adat« (345. [pont]). Mivel a fenti forgalom 55,7 millió euró volt (50. [pont]), a bírság felső határa 5,5 millió euró körüli összegben került meghatározásra. Mivel a bírság összege az engedékenységi közlemény alkalmazása előtt alacsonyabb volt a fenti felső határnál, a Bizottság ezen az alapon nem csökkentette az összeget.

10 Végül a Bizottság a felperes tekintetében az engedékenységi közlemény alapján 10%-kal csökkentette a bírság összegét (366. [pont]). A felperesre kirótt bírság végső összege így 3,37 millió euró volt (370. [pont])."

Az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás és a megtámadott ítélet

5 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2002. február 21-én benyújtott keresetlevelével a Britannia keresetet indított a vitatott határozat részleges megsemmisítése, valamint másodlagosan az e határozatban kiszabott bírság összegének csökkentése iránt.

6 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélettel elutasította a keresetet.

A fellebbezési eljárás feleinek kérelmei

7 A Britannia fellebbezésében azt kéri a Bíróságtól, hogy:

– semmisítse meg a keresetét elutasító megtámadott ítéletet;

– semmisítse meg a vitatott határozat 3. cikkének őt érintő részét;

– másodlagosan módosítsa a vitatott határozat 3. cikkének őt érintő részét oly módon, hogy törölje vagy csökkentse jelentősen a vele szemben kiszabott bírság összegét;

– harmadlagosan utalja vissza az ügyet az Elsőfokú Bíróság elé, hogy az utóbbi hozzon új ítéletet a Bíróság ítéletében tisztázott jogi kérdéseknek megfelelően;

– mindegyik esetben a Bizottságot kötelezze a saját, valamint a Britannia elsőfokú eljárással, valamint fellebbezéssel kapcsolatos költségeinek viselésére.

8 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– részben utasítsa el a fellebbezést mint elfogadhatatlant, illetve másodlagosan utasítsa el a fellebbezést mint megalapozatlant;

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

9 Fellebbezési kérelmének alátámasztása érdekében a Britannia három, a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének megsértésére, az egyenlő bánásmód megsértésére, valamint a jogbiztonság megsértésére vonatkozó jogalapra hivatkozik.

A 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének megsértésére vonatkozó első jogalapról

A felek érvei

10 Első jogalapjában a Britannia arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot annak megállapításával, hogy a Bizottság a bírság összegének

meghatározásakor a vitatott határozatot megelőző üzleti év forgalmának 10%-os felső határa helyett helyesen alkalmazta az e társaság által az 1996. június 30-án lezárt üzleti éve során megvalósított forgalom 10%-os felső határát.

11 A Britannia arra hivatkozik, hogy amiatt, hogy a vitatott határozat elfogadását közvetlenül megelőző üzleti év során nem valósított meg forgalmat, a Bizottság nem szabhatott volna ki 1 000-től 1 000 000 euróig terjedő összegű bírságot. Következésképpen az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem volt köteles a 2001. június 30-án lezárt üzleti évben megvalósított forgalomra hivatkozni.

12 A Britannia hangsúlyozza, hogy 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében található „megelőző" megjelölés a bírságot kiszabó határozat elfogadásának időpontjához képest legutóbbi teljes tizenkét hónapos üzleti évre vonatkozik.

13 Fenntartja, hogy a 17. rendelet fent hivatkozott rendelkezésében rögzített forgalommal kapcsolatos felső határ azt követeli meg, hogy azt azon üzleti évre alkalmazza a Bizottság, amely az érintett vállalkozásnak a bizottsági határozat meghozatala időpontjában fennálló gazdasági jelentőségét tükrözi. Az Elsőfokú Bíróság viszont úgy ítélte meg, hogy amennyiben valamely vállalkozás nem végzett gazdasági tevékenységet a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben, ezen időszak forgalma nem ad semmiféle felvilágosítást a vállalkozás jelentősége tekintetében, és ennélfogva nem szolgálhat a bírság rögzítésének alapjául.

14 A Britannia megemlíti, hogy a vitatott határozat elfogadását megelőző üzleti évre vonatkozó, könyvvizsgáló által ellenőrzött beszámolóban található adatok az azon

időpontban fennálló pénzügyi helyzetét – vagyis a nullával egyenlő forgalmat – tükrözik, amikor a bírság kiszabásra került. A bírság összegének meghatározásához tehát a Bizottság nem vehette volna figyelembe azt az üzleti évet, amelynek során a fenti társaság gazdasági tevékenysége a legjelentősebb volt.

15 A Bizottság azzal érvel, hogy a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésében kitűzött célkitűzésnek megfelelően az Elsőfokú Bíróság érvelésének kiindulópontja az az alapfeltételezés, miszerint a forgalomra vonatkozó felső határ csak akkor alkalmazandó, ha a vállalkozás a közigazgatási eljárást befejező határozatot megelőző üzleti évben forgalmat valósított meg.

16 A Bizottság álláspontja szerint az Elsőfokú Bíróság helyesen állapította meg, hogy a hivatkozott felső határ nem volt alkalmazható, tekintettel arra, hogy az utolsó üzleti évben nem valósult meg forgalom, és mivel a 10%-os felső határ az érintett vállalkozás pénzügyi teljesítményét szándékozik tükrözni, azt csak akkor lehet alkalmazni, amikor olyan forgalom valósult meg, amelyhez képest azt alkalmazni lehet.

17 A Bizottság megjegyzi, hogy a 10%-os felső határ alkalmazásának előfeltétele a forgalom létezése. Amennyiben a végleges határozat meghozatalát megelőző üzleti év alatt nem valósult meg forgalom, más mutatókat kell találni a kiszabandó bírság összegének megállapításához.

18 A Bizottság hozzáteszi, hogy az Elsőfokú Bíróság azon kérdéssel kapcsolatos értékelése, vajon a nullával egyenlő értékű forgalom a Britannia gazdasági helyzetének érvényes mutatója-e, ténybeli elemre vonatkozik, amelyet fellebbezés keretében nem lehet újravizsgálni.

A Bíróság álláspontja

19 Első jogalapjában a fellebbező fenntartja, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésében meghatározott „megelőző üzleti év" fogalmának értelmezéskor.

20 A Bíróság előtt a felek között folyó jogvita arra vonatkozik, hogy milyen módon kell a Bizottságnak meghatároznia a „megelőző üzleti év" fogalmát olyan esetekben, amelyekben lényeges – mint például az érintett vállalkozás gazdasági helyzetével kapcsolatos – változások álltak be a jogsértés elkövetésének időszaka, valamint a bírságot kiszabó bizottsági határozat meghozatalának időpontja között.

21 A hivatkozott fogalom kapcsán meg kell jegyezni, hogy a kialakult állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely közösségi jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem annak szövegkörnyezetét és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (lásd a Bíróság C-17/03. sz., VEMW és társai kontra Bizottság ügyben 2005. június 7-én hozott ítéletének [EBHT 2005., I-4983. o.] 41. pontját, valamint a C-391/05. sz. Jan De Nul-ügyben 2007. március 1-jén hozott ítéletének [EBHT 2007., I-1793. o.] 20. pontját).

22 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének az a célja, hogy a Bizottság olyan bírságokat szabhasson ki, amelyek lehetővé teszik számára, hogy ellássa a közösségi jog által ráruházott ellenőrző feladatkört (lásd a 100/80–103/80. sz., Musique diffusion française és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1983. június 7-én hozott ítélet [EBHT 1983., 1825. o.] 105. pontját). Ez a feladatkör magában foglalja a tiltott magatartások megtorlásának, illetve azok megismétlése megelőzésének feladatát is (lásd a Bíróság 41/69. sz., Chemiefarma kontra Bizottság ügyben 1970. július 15-én hozott ítéletének [EBHT 1970., 661. o.] 173. pontját).

23 Meg kell még jegyezni, hogy a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének második albekezdése szerint a Bizottságnak a bírság összege megállapításakor a jogsértés súlyát és időtartamát is figyelembe kell venni.

24 Tekintettel a fenti tényezőkre a Bíróság megállapította, hogy a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében meghatározott felső határ célja, hogy a bírságok ne legyenek aránytalanok az érintett vállalkozás nagyságához képest (a fent hivatkozott Musique Diffusion française és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 119. pontja).

25 Az eddigi megfontolásokból az következik, hogy a „megelőző üzleti év" fogalmának meghatározásakor a Bizottságnak a 17. rendelet által előírt szabályozás által létrehozott szankciórendszer szövegkörnyezetét, illetve célkitűzéseit is figyelembe véve kell minden egyes esetben mérlegelnie az érintett vállalkozásra gyakorolni szándékozott hatást, és különösen figyelembe kell vennie e vállalkozásnak a jogsértés elkövetése időszakában fennállt tényleges gazdasági helyzetét tükröző forgalmat.

26 Az Elsőfokú Bíróság a fenti jogi hátteret figyelembe véve a megtámadott ítélet 38. és 48. pontjában azt állapította meg, hogy a bírság felső határa alkalmazásának előfeltétele egyrészt az, hogy a Bizottságnak rendelkezésére álljon a határozat elfogadását megelőző üzleti év forgalma, másrészt hogy ez az adat 12 hónapon keresztül folytatott rendes gazdasági tevékenységre vonatkozzék.

27 Az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 39. és 49. pontjában továbbá számos olyan különleges esetre hivatkozott, amelyek azt hivatottak ecsetelni, hogy a Bizottság jogosult arra, hogy a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének alkalmazása céljából valamely rendes gazdasági tevékenységet tükröző, korábbi üzleti évben elért forgalmat vegyen alapul.

28 Amennyiben elfogadnánk a fellebbező érvelését, ez a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdése első albekezdésének oly módon való értelmezéséhez vezetne, miszerint azon esetekben, amikor az érintett vállalkozás a bizottsági határozat meghozatalát megelőző üzleti évben semmilyen forgalmat nem valósított meg, a Bizottság csupán a fent hivatkozott rendelkezés első részét alkalmazhatná, tekintettel arra, hogy a hivatkozott albekezdés második részében meghatározott felső határ nem kapcsolható semmiféle forgalomhoz.

29 Ez az értelmezés nem csupán a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdésével a Bizottságra ruházott feladatkör terjedelmét hagyja figyelmen kívül, hanem azt a tényt is, hogy bizonyos helyzetekben a bizottsági határozat meghozatalát megelőző forgalom nem ad semmiféle hasznos iránymutatást az érintett vállalkozás tényleges gazdasági helyzetére, valamint a vele szemben kiszabandó bírság arányos szintjére vonatkozóan.

30 Következésképpen, amikor – mint a jelen ügyben is – az érintett vállalkozás a bizottsági határozat meghozatalát megelőző üzleti évben semmiféle forgalmat nem valósított meg, a Bizottság jogosult valamely másik üzleti évre hivatkozni annak érdekében, hogy pontosan felmérhesse a vállalkozás pénzügyi forrásait, és biztosíthassa a bírság megfelelően elrettentő voltát.

31 Meg kell még jegyezni, amint azt a főtanácsnoki indítvány 74. pontja is említi, és amint azt az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 40. pontjában helyesen állapította meg, hogy a bírság felső határának meghatározása nem csupán a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében meghatározott két lehetőség – vagyis a maximum 1 millió eurós bírság, illetve az érintett vállalkozás forgalmára utaló felső határ – közötti választást jelent.

32 Az Elsőfokú Bíróság tehát egyáltalán nem alkalmazta tévesen a jogot annak megállapításával, hogy a Bizottság a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdése első albekezdésének alkalmazásában jogosult volt a határozat meghozatalát megelőző legutolsó teljes – vagyis a 1996. június 30-án lezárt – üzleti évre hivatkozni.

33 A Britannia által fellebbezése alátámasztására felhozott első jogalapot ennélfogva el kell utasítani.

Az egyenlő bánásmód elvének megsértésére vonatkozó második jogalapról

34 Ez a jogalap két részből áll.

A második jogalap első részéről

– A felek érvei

35 Második jogalapjának első részében a Britannia fenntartja, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette az egyenlő bánásmód elvét azzal, hogy keresetét elutasította, miközben a vitatott határozatban a 10%-os felső határ azon üzleti év tekintetében került alkalmazásra, amelynek tekintetében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy azalatt a társaság „rendes gazdasági tevékenységet" végzett, miközben a kartellben részt vett többi vállalkozás esetében a bizottsági határozat meghozatalát megelőző üzleti évet vette figyelembe.

36 A Britannia azzal érvel, hogy a felső határnak a határozat meghozatalát megelőző üzleti évtől eltérő üzleti év forgalmára való alkalmazásával a vitatott határozat figyelmen kívül hagyja a fellebbező határozat meghozatalkor fennállt pénzügyi helyzetét. Az egyenlő bánásmód elve tiszteletben tartásának biztosítása érdekében a Bizottságnak a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdése első albekezdésében előírt felső határt az összes érintett vállalkozás tekintetében a hivatkozott határozat meghozatalát megelőző üzleti évre kellett volna alkalmaznia.

37 A Britannia az Elsőfokú Bíróság álláspontjával ellentétben úgy véli, hogy a hivatkozott üzleti évnek a jogsértés elkövetése időszaka alatti, nullával egyenlő forgalma pontosan tükrözi a vállalkozás gazdasági helyzetét.

38 A Bizottság megjegyzi, hogy az Elsőfokú Bíróság azt állapította meg, hogy a fellebbező helyzete eltért a kartellbe részt vett vállalkozásokétól, tekintettel arra, hogy a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében meghatározott 10%-os felső határ a többi vállalkozás tekintetében alkalmazható volt. Az utóbbi vállalkozások ugyanis a vitatott határozat meghozatalát megelőzően olyan forgalmat valósítottak meg, amely gazdasági helyzetükről megbízható képet nyújtott.

39 A Bizottság hangsúlyozza, hogy a fellebbező nem azt állítja, hogy ugyanabban a helyzetben volt, mint a többi vállalkozás, csupán azt, hogy a hivatkozott üzleti év alatt elért, nullával egyenlő forgalma hűen tükrözte az adott időszak alatti gazdasági helyzetét. Ez az érvelés viszont az Elsőfokú Bíróság egyik ténybeli megállapítását kérdőjelezi meg.

– A Bíróság álláspontja

40 Az állandó ítélkezési gyakorlat alapján az egyenlő bánásmód elve akkor sérül, ha hasonló helyzeteket eltérő módon kezelnek, vagy eltérő helyzeteket ugyanolyan módon kezelnek, kivéve ha a bánásmód objektív módon indokolt (lásd a C-344/04. sz., IATA és ELFAA ügyben 2006. január 10-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-403. o.] 95. pontját).

41 A jelen ügy kapcsán emlékeztetni kell arra, hogy a Britannia érvelésében hivatkozott két vállalkozás a vitatott határozat meghozatala idején a kartell tárgyát képező piacon még mindig gazdasági tevékenységet végzett. A határozat meghozatalának időpontját megelőző üzleti év során megvalósult forgalmuk alapján tehát a Bizottság felmérhette e vállalkozások pénzügyi forrásait, valamint meghatározhatta gazdasági helyzetüket.

42 Ezzel szemben a Britannia esetében erre az értékelésre nem volt lehetőség. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a Britannia a vitatott határozat meghozatalának időpontjában teljesen eltérő helyzetben volt, mint a kartellben részt vevő két másik vállalkozás.

43 E körülmények között az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 61–63. pontjában helyesen állapította meg, hogy a Bizottság jogosult volt a fellebbezőt eltérően kezelni, mint a hivatkozott vállalkozásokat, tekintettel arra, hogy ez a két vállalkozás még mindig tevékeny volt, továbbá a vitatott határozat meghozatalát megelőzően olyan forgalmat valósított meg, amely gazdasági helyzetüket megbízhatóan jelezte.

44 Meg kell jegyezni továbbá, hogy a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése értelmében kiszabott bírságok kiszámítása során az érintett vállalkozások eltérő kezelése az e rendelet értelmében a Bizottságra ruházott jogkör gyakorlásához szorosan hozzátartozik. Mérlegelési mozgástere keretében a Bizottságnak az adott szankciót az érintett vállalkozások sajátos magatartása és jellemzői alapján kell egyéniesítenie a közösségi versenyszabályok teljes érvényesülésének biztosítása érdekében (lásd e tekintetben a C-308/04. P. sz., SGL Carbon kontra Bizottság ügyben 2006. június 29-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-5977. o.] 46. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

45 Így a második jogalap első része elfogadhatatlan.

A második jogalap második részéről

– A felek érvei

46 Második jogalapjának második részében a Britannia fenntartja, hogy az Elsőfokú Bíróság megsértette az egyenlő bánásmód elvét azzal, hogy keresetét elutasította, miközben a Bizottság a vitatott határozatban azon üzleti évet vette figyelembe, amelynek tekintetében a 10%-os felső határ alkalmazható, ami nem felel meg a hasonló ügyekben alkalmazott korábbi közigazgatási gyakorlatnak.

47 A Britannia arra a tényre hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság szerint a Bizottságnak joga volt az ebben a tárgyban korábban fennálló gyakorlatától eltérni, tekintettel arra, hogy e vállalkozás helyzete nem volt összehasonlítható azokkal az ügyekkel, amelyekben az érintett vállalkozásokra bírságot szabott ki a Bizottság.

48 Második jogalapja második részének alátámasztására a Britannia három fajta helyzetre hivatkozik.

49 Először is úgy véli, hogy helyzete azon ügyekével hasonlítható össze, amelyekben a kartellben részt vevő vállalkozás valamely másik gazdasági jogalanyra ruházta át tevékenységét, ám a vállalkozás továbbra is fennmarad.

50 Másodszor a Britannia úgy véli, hogy a többi, csökkent forgalmat megvalósító vállalkozáshoz képest diszkriminatív elbánásban részesült.

51 Harmadszor is a Britannia fenntartja, hogy nem részesült ugyanolyan elbánásban, mint az EK-szerződés [81] cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (IV/34.466 görög komphajók ügy) 1998. december 9-én hozott 1999/271/EK bizottsági határozat (HL 1999., L 109., 24. o.) jogalanyaként szereplő vállalkozás.

52 Az utolsó hivatkozással kapcsolatosan a Britannia megjegyzi, hogy az említett vállalkozás a bizottsági határozat meghozatalát megelőzően kivonult a piacról. Mivel e vállalkozás a határozat meghozatalát megelőző üzleti évre vonatkozó forgalma nem állt rendelkezésre, a Bizottság a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére hivatkozott a vállalkozással szembeni 1 milliós eurós összegű bírság kiszabásakor. Következésképpen a Britannia nem kerülhetett volna a hivatkozott vállalkozásnál kedvezőtlenebb helyzetbe.

53 A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az a kérdés, vajon a felperes helyzete összehasonlítható-e a korábbi határozatok jogalanyaként szereplő vállalkozásokéval, olyan ténykérdés, amelyet az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítéletben megvizsgált, és amelyet következésképpen a Bíróság a fellebbezés keretében nem vizsgálhat újra.

54 A tevékenység átruházására vonatkozó érv kapcsán a Bizottság megjegyzi, hogy az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy a fellebbező helyzete nem volt összehasonlítható a korábbi határozatok jogalanyaként szereplő vállalkozásokéval, mivel e vállalkozásokkal ellentétben a Britannia semmilyen forgalmat sem valósított meg a vitatott határozat meghozatalát megelőző üzleti évben.

55 A második érv tekintetében, miszerint a Britannia nem ugyanabban az elbánásban részesült, mint a többi csökkenő forgalmú vállalkozás, a Bizottság hangsúlyozza, hogy ezt az érvet a fellebbező az Elsőfokú Bíróság előtt folytatott eljárás során egyszer sem hozta fel.

56 Végül az 1999/271 határozatra vonatkozó harmadik érv kapcsán a Bizottság emlékeztet arra, hogy azt az Elsőfokú Bíróság elutasította. Ugyanis a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlata nem szolgálhat a versenyjogi bírságok rögzítésének jogi hátteréként, tekintettel arra, hogy a bírságkiszabást kizárólag a 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése alapján határozhatja meg. Következésképpen e rendelkezésnek valamely korábbi ügyben valamely vállalkozás javára történt értelmezése nem kötelezheti a Bizottságot arra, hogy valamely későbbi ügyben ugyanúgy kezeljen valamely másik vállalkozást.

– A Bíróság álláspontja

57 Emlékeztetni kell arra – amint az a jelen ítélet 44. pontjában már megállapításra került –, hogy a Bizottságra e területen ruházott jogkör gyakorlásához szorosan hozzátartozik az érintett vállalkozásoknak a bírságok kiszámítása során való eltérő kezelése.

58 A Britannia által hivatkozott első két érv tekintetében – miszerint a Bizottság eltért a korábbi közigazgatási gyakorlatától – meg kell jegyezni, hogy az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 61. pontjában megállapította, hogy a fellebbező helyzete nem volt a Bizottság korábbi határozataiban jogalanyként szereplő vállalkozások helyzetével összehasonlítható, mivel a Britannia nem valósított meg semmilyen forgalmat a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben.

59 E körülmények között az Elsőfokú Bíróság a hivatkozott 61. pontban helyesen állapította meg, hogy a Bizottság jogosult volt a Britanniát a hivatkozott vállalkozásoktól eltérő módon kezelni.

60 A 1999/271 határozatra vonatkozó érveléssel kapcsolatosan meg kell jegyezni továbbá, hogy ugyan az ebben a határozatban jogalanyként szereplő vállalkozás helyzete hasonló volt a Britanniáéhoz, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik – amelyre a C-167/04. P. sz, JCB Service kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 21-én hozott ítéletének [EBHT 2006., I-8935. o.] 201. és 205. pontjában emlékeztetett rá –, hogy a Bizottság határozathozatali gyakorlata nem szolgál jogi háttérként a versenyügyekben kiszabott bírságok tekintetében, és más ügyekben hozott határozatoknak csupán jelzésértékük van a hátrányos megkülönböztetés esetleges fennállásának vonatkozásában, mivel meglehetősen valószínűtlen, hogy valamely ügy sajátos körülményei – mint például a piacok, valamint az érintett vállalkozások és időszakok – megegyezzenek.

61 Hozzá kell még tenni, hogy az olyan közigazgatási eljárásban érintett vállalkozások, amelyben bírság kiszabására is sor kerülhet, nem alapíthatnak bizalomvédelem elvét a bírságok kiszámításának módszerére, illetve arra a tényre, hogy a Bizottság nem lépi majd túl a korábban alkalmazott bírságok szintjét (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 228. pontját). A Bíróság e tekintetben különösen kifejtette, hogy az érintett vállalkozásoknak tekintetbe kell venniük azon lehetőséget, hogy a Bizottság bármikor úgy dönthet, hogy a múltban alkalmazott mértékhez képest megemeli a bírságok összegét (lásd a C-189/02. P., C-202/02. P., C-205/02. P–C-208/02. P. és C-213/02. P. sz., Dansk Rørindustri kontra Bizottság egyesített ügyekben 2005. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5425. o.] 228. és 229. pontját).

62 A fenti tényezőkre tekintettel az Elsőfokú Bíróság nem követett el jogban való tévedést azzal, hogy úgy ítélte meg, hogy a Bizottság nem sértette meg az egyenlő elbánás elvét, amikor a Bizottság azon üzleti évet vette figyelembe, amelynek tekintetében a 10%-os felső határ alkalmazható.

63 Ezért a második jogalap második része nem állja meg a helyét.

64 Következésképpen a Britannia által hivatkozott második jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

A jogbiztonság elvének megsértésére vonatkozó harmadik jogalapról

65 A Britannia által fellebbezése alátámasztására felhozott harmadik jogalap ugyancsak két részből áll.

A harmadik jogalap első részéről

– A felek érvei

66 A Britannia harmadik jogalapjának első részében arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság keresete elutasításával megsértette a jogbiztonság elvét, miközben a Bizottság a vitatott határozatban nem a meghozatalát megelőző üzleti évet vette figyelembe a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében meghatározott forgalomra vonatkozó felső határ rögzítése végett.

67 Pontosabban a Britannia azzal érvel, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot annak megállapításával, hogy az a tény, hogy Bizottság eltért a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének első albekezdésének szövegezésétől, és nem a határozat meghozatalát megelőző üzleti évet vette figyelembe, nem sérti a jogbiztonság elvét.

68 A Britannia fenntartja, hogy nem volt előrelátható, hogy a Bizottság nem a hivatkozott üzleti évre fog támaszkodni. E tekintetben az Elsőfokú Bíróság megközelítése jelentős jogi bizonytalanságot okoz, mivel a Bizottság vizsgálatának jogalanyaiként szereplő vállalkozások nem tudják meghatározni, hogy melyik a bírság felső határának meghatározásakor releváns referenciaév.

69 A Britannia hozzáteszi, hogy a koherens és előre látható közigazgatási gyakorlat biztosításának egyetlen módja az, ha a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében meghatározott felső határt minden esetben a bizottsági határozat

meghozatalát megelőző üzleti évre alkalmazzák, még akkor is, ha ezen értelmezés következtében a nullával egyenlő forgalomra kell alkalmazni a fenti rendelkezésben meghatározott határt.

70 A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdése első albekezdésének értelmezése előre látható volt, mivel az e rendelkezésben rögzített felső határ a közigazgatási eljárást befejező határozatot megelőző üzleti évre alkalmazandó, és a fellebbező ezen üzleti év során nem valósított meg forgalmat.

71 A Bizottság arra hivatkozik, hogy a bírságok előreláthatóságának fogalma azt jelenti, hogy a vállalkozások számára biztosítani kell, hogy magatartásuk következményeit azok megvalósítását megelőzően felmérhessék. A jelen ügyben, amikor a fellebbező elhatározta, hogy jogsértést követ el, forgalma nem különbözött sokban a 10%-os felső határ kiszámításához figyelembe vett – vagyis az 1996. június végén lezárult üzleti évben elért 55,7 millió eurós – forgalomtól.

72 A Bizottság ebből azt a következtetést vonja le, hogy a Britanniával szemben felhozott jogsértés elkövetésének időszaka során az utóbbi számíthatott arra, hogy ha a Bizottság e jogsértést feltárja, és haladéktalanul szankcionálja is, megközelítőleg 5,5 millió eurós bírságot kell majd fizetnie.

– A Bíróság álláspontja

73 Meg kell állapítani, hogy a Britannia érvelésével lényegében a jelen fellebbezés alátámasztására a 17. rendelet 15. cikke (2) bekezdésének megsértése vonatkozásában felhozott első jogalapban már kifejtett érveket fogalmazza újra.

74 Ennélfogva, mivel a jelen ítélet 32. pontjában megállapítást nyert, hogy az első jogalap megalapozatlan, a fellebbező által a harmadik jogalap első részének alátámasztására felhozott érvek sem megalapozottak.

75 Így a harmadik jogalap első része elfogadhatatlan.

A harmadik jogalap második részéről

– A felek érvei

76 Harmadik jogalapjának második részében a Britannia arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot azzal, hogy keresetét elutasította, miközben a vitatott határozat alapvető jogokat sért. A büntetőjogi jellegű szankciók körében a jogbiztonság az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt európai egyezmény 7. cikkének (1) bekezdésében, valamint a Nizzában 2000. december 7-én kihirdetett, az Európai Unió alapjogi chartájának (HL 2000. C 364., 1. o.) 49. cikkének (1) bekezdésében megfogalmazott alapvető jog.

77 A Bizottság fenntartja, hogy a harmadik jogalap e része új jogalapnak minősül, mivel arra a fellebbező nem hivatkozott az Elsőfokú Bíróság előtt lefolytatott eljárás során.

78 A Bizottság továbbá kijelenti, hogy mivel a Britannia forgalma a jogsértés elkövetésének időszaka alatt – vagyis 1994 és 1997 között – nagyjából 55 millió euró volt, az utóbbi vállalkozás megközelítőleg 5,5 millió euró összegű bírság

kiszabására számíthatott abban az esetben, ha a Bizottság feltárja a kartellt. Mivel a Britannia nem ismerhette a határozat meghozatalát megelőző üzleti évben megvalósított forgalmát, ezért nem állíthatja, hogy egy bizonyos összegű bírságra számított.

– A Bíróság álláspontja

79 Emlékeztetni kell arra, hogy a jogbiztonság elve megköveteli, hogy a közösségi jogszabályok egyértelműek és pontosak legyenek annak érdekében, hogy az érdekeltek a közösségi joggal kapcsolatos helyzetekben és jogviszonyokban eligazodjanak (a C-63/93. sz., Duff és társai ügyben 1996. február 15-én hozott ítélet [EBHT 1996., I-569. o.] 20. pontja).

80 A közösségi versenyjogi szabályok tekintetében az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 70. pontjában emlékeztetett arra, hogy e szabályok alkalmazásáról szóló rendelkezések, különösen a 17. rendelet és az iránymutatás lehetővé teszik, hogy a vállalkozások biztosan előre láthassák, hogy a közösségi versenyjogi jogsértés milyen pénzügyi következményekkel járhat.

81 Az Elsőfokú Bíróság ennélfogva helyesen állapította meg a megtámadott ítélet 73. pontjában, hogy a jogbiztonság elve nem biztosítja a fellebbező részére azt, hogy a cinkágazatban folyatott üzleti tevékenysége megszüntetésének eredményeképpen elkerülje az elkövetett jogsértés miatti bírság kiszabását. A Britannia ugyanis előre láthatta, hogy a Bizottság vele szemben bírságot fog kiszabni, mivel nyilvánvaló volt, hogy megsértette a versenyszabályokat, és hogy e bírság nem csupán a jogsértés súlyára és időtartamára, hanem a fenti vállalkozás sajátos körülményeire is tekintettel kerül majd meghatározásra.

82 A Britannia nem hivatkozik egyetlen olyan érvre vagy tényezőre sem, amely alapján megállapítható lenne, hogy az Elsőfokú Bíróság által a megtámadott ítélet 73. pontjában kifejtett értékelés tekintetében az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot.

83 Ezen túlmenően a versenyjogi szabályok terén a Bizottságot megillető mérlegelési jogkörre tekintettel a kartellben részt vett vállalkozás a 17. rendelet rendelkezéseinek alkalmazása keretében nem szerezhet bizonyosságot a vele szemben a Bizottság által kiszabandó bírság összege tekintetében.

84 E körülmények között az a tény, hogy a Britannia nem ismerhette előre a bírság felső határának meghatározása tekintetében releváns referenciaévet, önmagában nem sérti meg a jogbiztonság elvét.

85 Ennélfogva a harmadik jogalap második része elfogadhatatlan.

86 Következésképpen a Britannia által fellebbezése alátámasztására felhozott harmadik jogalapot el kell utasítani.

87 A fenti megfontolásokból következően a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

88 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján, amelyet ugyanezen szabályzat 118. cikke értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Britanniát, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) A fellebbezést elutasítja.

2) A Britannia Alloys & Chemicals Ltd-t kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások